

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/16/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413214896
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1413214896.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a JUDr. Mariany Harvancovej, v právnej veci žalobcov: 1/ H.. U.. Q. G., K.. XX.XX.XXXX, O. Z. XXX, Z., 2/ H.. S. G., K.. XX.XX.XXXX, O. S. XX, O., proti žalovaným: 1/ H.. U.. B. G., K.. XX.XX.XXXX, O. K. XX/A, O., 2/ Q. G., K.. XX.XX.XXXX, O. K. XX/A, O., 3/ InF.. B. G., K.. XX.XX.XXXX, O. K. XX/A, O., všetci právne zastúpení: JUDr. Dušan Mikuláš, advokát, so sídlom Nejedlého 29, 841 02 Bratislava, o určenie vlastníckeho práva a o náhrade trov konania, na odvolanie žalobcov 1/, 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 18.04.2018, č. k. 4C/219/2013-351, jednomyselne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie priznal žalovaným nárok na náhradu trov konania voči žalobcom v 1/ a 2/ rade v rozsahu 100%, pričom o výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 255 ods. 1, 2, § 256 ods. 1, § 470 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a vecne tým, že v danom konaní vo veci samej rozhodol súd rozsudkom zo dňa 02.04.2014, č.k. 4C/219/2013-294, právoplatným dňa 01.02.2018, potvrdeným rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.11.2017 tak, že návrh žalobcov 1/, 2/ zamietol. V dôsledku toho, že žalovaní boli v konaní úspešní, nakoľko súd rozsudkom návrh zamietol, priznal im nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia 1/, 2/ žiadajúc, aby ho odvolací súd zrušil v celom rozsahu. Namietali, že súd prvej inštancie sa vôbec nezaoberal dôvodmi hodnými osobitného zreteľa uvádzanými žalobcami 1/, 2/, čím došlo k rozporu s princípom spravodlivosti. Uviedli, že žalobca 1/ sa spolupodieľal na zhotovení stavby, pričom práce vykonával bez nároku na odmenu a na úkor svojej rodiny. Účelom nebolo zbohatnúť ale spolubývanie celej veľkej rodiny. Uviedli, že žalobca 1/ si nemieni uplatňovať nárok na bezdôvodné obohatenie, navyše pohľadávka je už premlčaná. Odhliadnuc od danej skutočnosti, žalovaní získali na úkor žalobcov majetkový prospech. Konštatovali, že neaplikáciou ust. § 257 C.s.p. by nielenže žalobca 1/ poskytol plnenie v prospech žalovaných, ale bol by zaviazaný znášať aj ich trovy konania. Aplikácia daného ustanovenia prichádza do úvahy aj v prípadoch so sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinný účastník nemôže uhradiť trovy konania, ktoré sám nezavinil, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch má súd prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch účastníkov, zároveň prihliada na postoj účastníkov v konaní a prípadné iné okolnosti. V odvolaní poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 08.12.2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.02.2009, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008, v ktorých sa uvádza, že dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať aj sociálnej situácie účastníkov. Zaujali názor, že v danom

prípade je namieste aplikácia § 257 C.s.p., poukázali pritom na ich sociálne a zdravotné okolnosti (dve maloleté deti, ku ktorým majú vyživovacie povinnosti, ťažké zdravotné postihnutie žalobkyne 2/). Podľa ich názoru bolo potrebné prihliadať aj na okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde. Poukázali na to, že v konaní vo veci samej neboli zastúpení advokátom z dôvodu nepredražovania súdneho sporu ako aj nedostatku peňažných prostriedkov. Uviedli, že zásada úspechu je podstatná ale nie jediná, pričom dôvody hodné osobitného zreteľa slúžia na korigovanie tejto základnej zásady úspechu. Poukázali na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.01.2012, sp. zn. 6 M Cdo 5/2011 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25.02.2009, sp. zn. 4 M Cdo 2/2008), podľa ktorej § 150 O.s.p. (teraz § 257 C.s.p.) je zákonným ustanovením, ktoré predstavuje výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok a zásady zodpovednosti za zavinenie, pričom je odôvodnené tým, že prísna aplikácia ustanovení o náhrade trov konania by mohla v konkrétnych prípadoch viesť k nežiaducim tvrdomiam. Zákon preto stanovuje všeobecné podmienky, za ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k zmierneniu dôsledkov právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania. Na základe vyššie uvedeného žiadali, aby súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že neprizná stranám náhradu trov konania, prípadne tak, že rozhodne o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovaným vo výške 25%, spolu 2 050,62 eur, ktorá nebude pre žalobcov sociálne likvidačná.

4. K odvolaniu žalobcov 1/, 2/ sa vyjadrili žalovaní 1/, 2/ a 3/ prostredníctvom právneho zástupcu podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 11.06.2018, v ktorom uviedli, že nakoľko boli žalovaní 1/, 2/ a 3/ v konaní v plnom rozsahu úspešní, súd im správne priznal nárok na plnú náhradu trov konania. Poukázali na to, že žalobcovia 1/ a 2/ boli v spore neúspešní pre ich dôkaznú núdzu, navyše žalobkyňa 2/ nebola ani aktívne vecne legitimovaná v spore. Od počiatku boli žalobcovia informovaní o hodnote sporu, keď z nimi predloženého znaleckého posudku bola stanovená hodnota nehnuteľnosti vo výške 138 983,958 eur. Súd nemá podľa ich názoru moderačné právo, a teda možnosť znížiť náhradu trov konania, ale môže ich len nepriznať v súlade s ust. § 257 C.s.p. pokiaľ dospeje k záveru o dôvodoch hodných osobitného zreteľa. Dôvodili, že tieto neboli v spore žalobcami preukázané, keď opierajú svoje tvrdenia len o údajnú zlú sociálnu situáciu. Je zjavné, že disponujú dostatočnou mierou financií, keď v roku 2015 kúpili pozemky v obci Z., na ktorých sa nachádza rozostavaná stavba rodinného domu. Pričom stavbu realizujú bez financovania hypotekárnym úverom. Žalobcovia opierajú svoje tvrdenia o údajnú nespravodlivosť, avšak tejto sa ani nedomáhali, keď svoje nároky neuplatnili súdnou cestou. Skutočnosť, že žalobcovia 1/, 2/ si v spore nezvolili advokáta na ich zastupovanie, je bez vplyvu na danú vec, keď napriek tejto skutočnosti je zjavné, že každé ich podanie bolo koncipované osobou s právnickým vzdelaním. Citovali uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.09.2014, sp. zn. II ÚS 599/2014, v zmysle ktorého z pohľadu náhrady trov konania je podstatné, či bol účastník konania neúspešný, resp. v akom rozsahu bol neúspešný. V závere poukázali na skutočnosť, že náhrada trov v tomto konaní je náhrada trov, ktoré vznikli žalovaným 1/, 2/ a 3/ v súvislosti s ich ochranou ohrozených práv. Na základe uvedeného žiadali, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, § 379, § 380 C.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcom 1/ a 2/ je dôvodné.

6. Podľa § 255 ods. 1 C.s.p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

7. Podľa § 257 ods. 1 C.s.p. výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia v 1/, 2/ sa žalobou podanou dňa 16.08.2013 proti žalovaným 1/, 2/ a 3/ domáhali určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, a to stavby rodinného domu s tromi bytovými jednotkami, súp. č. XXXX, postavenom na pozemku parc. č. XXXX/X o výmere 125 m² a pozemku parc. č. XXXX/X o výmere 115m², zastavané plochy a nádvorie, nachádzajúcom sa v okrese O. H., obec O.-m.č. P., katastrálne územie P., zapísanom na liste vlastníctva XXXX vo výške spoluvlastníckeho podielu 1 z celku. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 02.04.2014, sp. zn. 4C/219/2013-294 návrh žalobcov 1/, 2/ zamietol a rozhodol, že o náhrade trov konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ rozhodol Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo dňa 25.01.2017, sp. zn. 2Co/435/2014-326 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Súd prvej inštancie následne rozhodol uznesením zo dňa 19.03.2018, sp. zn. 4C/219/2013-340 tak, že

žalobcovia sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovaným k rukám právneho zástupcu náhradu trov konania vo výške 8 202,49 eur. Proti uzneseniu podali žalobcovia sťažnosť, v ktorej okrem iného uviedli, že v danom prípade je potrebné zaoberať sa dôvodmi hodnými osobitného zreteľa (§ 257 C.s.p.), ktoré odôvodnili a žiadali aby súd zrušil napadnuté uznesenie a následne rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov súdneho konania. Uznesením zo dňa 18.04.2018, sp. zn. 4C/219/2013-350 súd prvej inštancie zrušil napadnuté uznesenie, nakoľko v konaní nebolo rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania. Následne súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania uznesením napadnutým odvolaním žalobcov 1/ a 2/, ktoré je predmetom tohto odvolacieho konania.

9. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 255 ods. 1 C.s.p. vychádzajúc z procesného úspechu žalovaných, nakoľko súd žalobu žalobcov 1/, 2/ zamietol.

10. Pri náhrade trov konania je v ustanovení § 255 ods. 1 C.s.p. premietnutá zásada úspechu v spore ako podstatné kritérium pre priznanie náhrady trov konania. Ustanovenie § 257 C.s.p. predstavuje odchýlku od zásady úspechu v spore (§ 255) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1), keď súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, aby tieto trovy nahradila protistrane. Dôvody hodné osobitného zreteľa sú generálnym dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania. Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania vyžaduje kumulatívne splnenie podmienok, ktorými sú dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a všimnúť si aj okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní (R 24/1964). V ustanovení § 257 C.s.p. je tak stanovený jediný zákonný postup ako procesne úspešnej strane konania nepriznať náhradu trov konania, pričom povinnosťou súdu je ex offo skúmanie existencie podmienok v zmysle ust. § 257 C.s.p. t.j. dôvodov hodných osobitného zreteľa. Napriek doslovnému zneniu ustanovenia § 257 C.s.p. nepriznanie sa môže týkať všetkých trov alebo len ich časti.

11. Podľa názoru odvolacieho súdu v napadnutom rozhodnutí absentuje riadne odôvodnenie, keď súd prvej inštancie sa v ňom vôbec nezaoberal dôvodmi a námietkami žalobcov 1/ a 2/ vo vzťahu k dôvodom hodným osobitného zreteľa. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade trov konania neskúmal riadne otázku aplikácie ustanovenia § 257 C.s.p. a nevykonal riadne dokazovanie na zistenie splnenia zákonných podmienok na jeho aplikáciu, čím sa dopustil nesprávneho procesného postupu. Obsahom základného práva na spravodlivý proces je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia musí spĺňať kvalitatívne kritériá, ktoré sú definované v ust. § 220 C. s. p. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Za nedostatočne zdôvodnené treba považovať rozhodnutie súdu, ktoré sa vo svojich právnych záveroch nevysporiada s podstatnými námietkami strán sporu. Súd prvej inštancie preto nepostupoval správne, keď vo svojom odôvodnení vo vzťahu k výroku o trovách konania opomenul uviesť, že žalobcovia 1/, 2/ navrhli, aby súd na posudzovaný prípad aplikoval ust. § 257 C.s.p., ďalej opomenul uviesť aké skutočnosti žalobcovia 1/ a 2/ na podporu aplikácie daného ustanovenia tvrdili. Zároveň v odôvodnení napadnutého rozhodnutie chýba posúdenie skutkových tvrdení žalobcov 1/ a 2/ a ich právnych argumentov a vyhodnotenie, či skutkové zistenia odôvodňujú aplikáciu právnej normy § 257 C.s.p. V danom prípade ide pritom o takú procesnú vadu, t.j. nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci v nevysporiadaní sa so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre rozhodnutie právne významné, ktorým sa znemožnilo uskutočňovanie procesných práv strán sporu v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Námietky žalobcov 1/ a 2/ sú preto v tomto smere dôvodné, čím je zároveň naplnený dôvod pre zrušenie prvoinštančného rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p.

12. Na základe uvedeného odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie povinný opätovne rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania, pričom bude jeho povinnosťou v ďalšom konaní skúmať existenciu okolností tvrdných žalobcami 1/ a 2/ pre nepriznanie alebo zníženie náhrady trov konania žalovaným v zmysle ust. § 257 C.s.p.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).